

Grant Thornton

An instinct for growth™

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Արմավիսբանկ» փակ բաժնետիրական
Ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2011թ.

Ֆինանսական վերլուծություն Բանկի կողմից պատրաստված տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ներկայացվող

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն իրականացնում է իր հաճախորդների կարիքների առավելագույն բավարարմանը հարմարեցված ինչպես ավանդական, այնպես էլ այլընտրանքային կորպորատիվ և ներդրումային բանկային ծառայությունների մատուցում: Իր գործունեության 7 տարիների ընթացքում Բանկն ապահովել է դինամիկ աճ թե՛ ակտիվների, թե՛ հաճախորդներին մատուցվող ծառայությունների և թե՛ կադրային պոտենցիալի գծով:

Բանկի ակտիվները 2011թ.-ին աճել են 37%-ով՝ կազմելով շուրջ 48 մլրդ ՀՀ դրամ: Շահույթը տարվա ընթացքում աճել է 26%-ով՝ 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմելով 1,199 մլն ՀՀ դրամ: Արդյունքում, կուտակային շահույթը կազմել է 2,371 մլն ՀՀ դրամ, որից նվազեցված է Բանկի գործունեության ողջ ընթացքում գլխավոր պահուստին կատարված 1 մլրդ ՀՀ դրամի չափով մասհանումը:

Կանոնադրական կապիտալը 2011 թ.-ին կազմել է 7,002 մլն ՀՀ դրամ: Բանկն առաջիկայում շահաբաժինների վճարում չի նախատեսում՝ նպատակ ունենալով ստացված շահույթն ուղղել սեփական կապիտալի ավելացմանը: 2011 թ.-ի գործունեության արդյունքներով Բանկի ROA-ն կազմում է 2.81 %, իսկ ROE-ն 11.72%:

2011թ.-ին Բանկն ունեցել է մի շարք ձեռքբերումներ. ապահովել է իր կողմից մատուցվող ծառայությունների թե՛ որակական, և թե՛ քանակական աճ, արդյունավետ կերպով մշակել և ներդրել է նոր ծառայություններ ու պրոդուկտներ, ընդլայնել է տեղական և միջազգային տարբեր կազմակերպությունների հետ համագործակցության շրջանակները և այլն:

Ելնելով հաճախորդների կողմից ներկայացրած պահանջներից՝ Բանկը 2011թ.-ին մշակեց «Դեբիտորական պարտքի ֆինանսավորում» և «Ֆակտորինգ-Երաշխիք» պրոդուկտները, որոնք լայն կիրառություն գտան մատակարարների շրջանում:

2011թ.-ին Բանկը մշակեց և ներդրեց նաև «Գնման պատվերի ֆինանսավորում» նոր պրոդուկտը, որի նկատմամբ ձևավորված պահանջարկից ելնելով նախատեսվում է հետագայում ևս այս ուղղությամբ ավելացնել ֆինանսավորման ծավալները:

2011թ.-ին Բանկը ներդրել է «Ինտերնետ-Բանկ» համակարգը, որը հաճախորդներին հնարավորություն է ընձեռնել արագ և հարմարավետ կառավարել իրենց հաշիվները՝ վերացնելով ժամանակային և աշխարհագրական սահմանափակումները:

2011թ.-ին Բանկն էական ձեռքբերումներ է ունեցել նաև ներդրումային գործունեության բնագավառում:

«ԱՐՄԻՆՖՈ» տեղեկատվական գործակալության կողմից 2011թ. ՀՀ բանկերի միջև անցկացված «Լավագույն մրցակից» հարցման արդյունքներով Բանկը լավագույնն է ճանաչվել «ՀՀ պետական արժեթղթերի շուկայում ակտիվություն» և «կորպորատիվ պարտքի շուկայում ակտիվություն» անվանակարգերում:

2011թ.-ին Բանկը ձեռնամուխ եղավ «Արցախ ՀԷԿ» ԲԲԸ բաժնետոմսերի երրորդ թողակման կազմակերպմանն ու տեղաբաշխմանը՝ հանդես գալով որպես «Արցախ ՀԷԿ» ԲԲԸ-ի բաժնետոմսերի շուկա ստեղծող և անդերրայթեր: Բաժնետոմսերի երրորդ հրապարակային տեղաբաշխմանը մասնակցեցին շուրջ 130 ներդրողներ: Արդյունքում Ընկերությունը շուկայից ներգրավեց 3,649,597,860 ՀՀ դրամ ծավալով ֆինանսական ռեսուրսներ, որն աննախադեպ ցուցանիշ է ՀՀ կորպորատիվ արժեթղթերի շուկայում:

2011թ.-ին Բանկն ընդլայնել է ոսկով գործառնությունների տեսականին՝ իր հաճախորդներին ընձեռնելով առարկայագուրկ մետաղական հաշիվների միջոցով ներդրումներ իրականացնելու հնարավորություն:

Բանկն իր միջոցները տեղաբաշխում է հիմնականում 2 ուղղություններով՝ սնունդության վարկավորում և ներդրումային գործունեություն, որոնք 2011թ.-ի վերջին կազմում էին Բանկի ակտիվների 84%-ը:

2011թ.-ի ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերը և փոխառությունները աճել են 68%-ով, 13 մլրդ ՀՀ դրամից հասնելով 21.8 մլրդ ՀՀ դրամի: Վարկային պորտֆելի միջին ծավալը կազմել է 17 մլրդ ՀՀ դրամ 13.2% տարեկան միջին տոկոսադրույքով: Հաշվի առնելով վարկային ռեսուրսների առաջարկի ավելացմամբ պայմանավորված ՀՀ բանկային համակարգում մրցակցային միջավայրի սրացումը, որն էլ իր հերթին հանգեցնում է վարկային տոկոսադրույքների իջեցման, Բանկը մշտապես աշխատանքներ է տանում վարկային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան (ըստ հաճախորդի, ըստ ժամկետի, ըստ արժույթի) և մրցունակ տոկոսադրույքները պահպանելու ուղղությամբ:

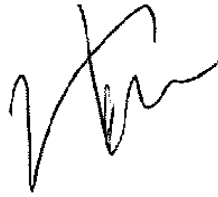
2011թ. Բանկը շարունակեց համագործակցությունը Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի (այսուհետև՝ ՎՋԵԲ) հետ կնքված ՓՄՁ վարկավորման (5 մլն ԱՄՆ դոլարի) և Առևտրի ֆինանսավորման (3 մլն ԱՄՆ դոլարի) ծրագրերի շրջանակներում: Տարվա երկրորդ եռամսյակում Բանկը ներգրավեց ՓՄՁ վարկավորման երկրորդ տրանշի գումարը 3 մլն ԱՄՆ դոլարի չափով, որը հիմնականում տեղաբաշխվեց տարվա երկրորդ կիսամյակի ընթացքում: Առևտրի ֆինանսավորման ծրագրով հաստատված 3 մլն ԱՄՆ դոլար սահմանաչափի շրջանակներում Բանկն ակտիվորեն իր հաճախորդներին է տրամադրել առևտրի ֆինանսավորման գործիքներ, ինչի արդյունքում նշված սահմանաչափը գրեթե ամբողջությամբ սպառված է եղել և ձեռք է բերվել ՎՋԵԲ-ի նախնական համաձայնությունը 2012թ. ևս 2 մլն ԱՄՆ դոլարով սահմանաչափն ավելացնելու վերաբերյալ:

Բանկը շարունակել է համագործակցությունը FCI միջազգային ֆակտորինգային ընկերության և Գերմանահայկական հիմնադրամի ՓՄՁ վարկավորման ու «Վերականգնվող էներգիայի զարգացում» վարկային ծրագրերի շրջանակներում:

2011թ. Բանկը ակտիվ աշխատանքներ է իրականացրել հիփոթեքային վարկավորման ծավալների ընդլայնման ուղղությամբ ինչպես Ազգային հիփոթեքային ընկերության ծրագրի շրջանակներում, այնպես էլ սեփական ռեսուրսներով:

2011թ. սկսված բանակցային գործընթացի արդյունքում Բանկի համար 750,000 ԱՄՆ դոլարի վարկային գծի նախնական սահմանաչափ հաստատվեց նաև Atlantic Forfaitierungs AG ընկերության կողմից առևտրի ֆինանսավորման նպատակով: Սկսվեցին քննարկումներ DEG (Deutsche Investitions und Entwicklungsgesellschaft mbH) կազմակերպության հետ հնարավոր համագործակցության վերաբերյալ: Նպատակադրվելով հաստատել նոր գործընկերային հարաբերություններ և կայունացնել ու զարգացնել արդեն իսկ ձևավորված կապերը միջազգային ֆինանսական կառույցների հետ Բանկն ակնկալում է առաջիկա 2-3 տարիների ընթացքում ընդգրկվել ևս երեք միջազգային կառույցների կողմից իրականացվող ֆինանսավորման ծրագրերում:

Խորհրդի նախագահ՝

Վ. Միրմաքեա

Հայտարարություն

Բանկի ղեկավարության կողմից 2011 թվականի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ներկայացվող

Բանկի ղեկավարությունը հայտարարում է, որ պատասխանատվություն է կրում.

1) բանկի ֆինանսական վիճակը (բոլոր էական առումներով) արժանահավատորեն արտացոլող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման համար, մասնավորապես՝

ա. հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության, խորհրդի կողմից հաստատման և դրա հետևողականորեն կիրառման համար,

բ. հիմնավորված գնահատումներ և հաշվարկներ կատարելու համար,

գ. Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջների պահպանման, իսկ հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներից շեղումների դեպքում՝ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այդ շեղումների բացահայտման համար,

դ. հաշվապահական հաշիվների գրանցումների ճշգրիտ վարման համար,

ե. ֆինանսական հաշվետվությունները բանկի գործունեության անընդհատության հիման վրա պատրաստելու համար, ընդ որում Բանկի ղեկավարությունը մտադիր չէ կամ պատճառ չունի դիտարկելու Բանկը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու հավանականությունը:

2) Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանող արդյունավետ և հուսալի ներքին հսկողության համակարգի մշակման, ներդրման և գործունեության ապահովման համար,

3) բանկի ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ ժամանակին և բավարար ճշտությամբ տեղեկատվություն ապահովող, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին համապատասխանող հաշվապահական հաշվառման գործուն համակարգի ներդրման համար,

4) բանկի ակտիվների պահպանության, խարդախությունների և անճշտությունների բացահայտման ու կանխման ուղղությամբ՝ իր իրավասությունների սահմաններում, միջոցներ ձեռնարկելու համար:

Գործադիր տնօրեն

Գ. Մաչանյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ս. Բաղդասարյան

24.02.12թ.

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
Խորհրդի նախագահ
պրն Վարդան Սիրմաբեսին

Եզրակացություն

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանության վերաբերյալ

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի Ներքին աուդիտը Բանկի Խորհրդին է ներկայացնում ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանության վերաբերյալ սույն եզրակացությունը՝ հիմք ընդունելով ՀՀ կենտրոնական բանկի Խորհրդի 2007 թվականի թիվ 205-Ն որոշմամբ հաստատված «Բանկերի հրապարակվող հաշվետվությունների օրինակելի ձևերի լրացման ցուցումների» 1.16 կետի պահանջը:

Հաշվի առնելով 2011 թվականի և նախորդ տարիների ընթացքում Ներքին աուդիտի կողմից կատարված աշխատանքները, մասնավորապես՝ ուսումնասիրված ներքին իրավական ակտերը, վերստուգված գործարքները և Բանկի ընդհանուր գործունեությունը, Բանկի ներքին հսկողության համակարգը, ընդհանուր առմամբ, ապահովում է «Բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններով» սահմանված նպատակների իրականացումը:

Ելնելով Ներքին աուդիտի կողմից կատարված աշխատանքների արդյունքներից՝ Ներքին աուդիտը հավաստում է, որ Բանկի գործունեությունը համապատասխանում է ՀՀ կենտրոնական բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված «Բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին»:

Ներքին աուդիտի ղեկավար

Արկադի Փինաչյան

26.03.2012թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	1
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

Grant Thornton
An instinct for growth™

Անկախ ատղիտորի եզրակացություն

Գրասր Զորկուն ՓԲԸ
ԳՆ, ք. Երևան 0012
Վարդաշյան 8/1
Ֆ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan str.
0012 Yerevan, Armenia
T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961
www.granthornton.am

«Արմավիսբանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետիրոջը և Խորհրդին.

Մեր կողմից իրականացվել է «Արմավիսբանկ» ՓԲԸ-ի (այսուհետև «Բանկ») կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների ատղիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և զրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը և այլ պարզաբանող ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում եական խեղաթյուրումից:

Ատղիտորի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք ատղիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված ատղիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է ատղիտը պլանավորել և անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Ատղիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնք ընտրությունը

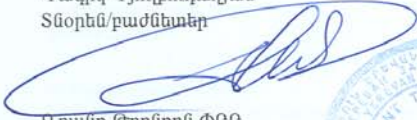
կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ ատոլիտորական գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս՝ ատոլիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ թե ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Ատոլիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և ղեկավարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան ատոլիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Արմսվիսթանկ» ՓԲԸ-ի ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների և դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Գագիկ Գյուլբուդյան
Տնօրեն/բաժնետեր

Գրանք թողնված ՓԲԸ
24 փետրվարի, 2012թ.
ք. Երևան

Արմեն Վանյան
Ատոլիտի ղեկավար

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
 «31» դեկտեմբերի 2011թ.
 ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ ՓԲԸ, ՀՀ, 0010 ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10
 (բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	2011թ.դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2010թ.դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և մնանատիպ եկամուտներ	6	4,326,816	3,316,153
Տոկոսային և մնանատիպ ծախսեր	6	(2,038,730)	(1,583,504)
Զուտ տոկոսային և մնանատիպ եկամուտ		2,288,086	1,732,649
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	150,532	92,897
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(22,143)	(13,049)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		128,389	79,848
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	128,796	68,960
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ շահույթ		60,788	39,184
Այլ եկամուտներ	9	99,728	74,465
Վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս	17	(300,706)	(42,528)
Աճմանակազմի գծով ծախսեր	10	(580,023)	(480,447)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	19	(55,020)	(57,944)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	20	(7,698)	(6,529)
Այլ ծախսեր	11	(258,343)	(202,096)
Շահույթը մինչև հարկումը		1,503,997	1,205,562
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	12	(305,114)	(252,571)
Տարվա շահույթ		1,198,883	952,991
Այլ համապարփակ եկամուտ			
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ/(վնաս)		275,477	(186,985)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ		31,254	196,158
Այլ համապարփակ եկամուտին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ		(61,346)	(1,834)
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ հարկումից հետո		245,385	7,339
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		1,444,268	960,330

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 24.02.2012թ.

Գործադիր տնօրեն Գ. Մաչանյան

Գլխավոր հաշվապահ Ս. Բաղդասարյան

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական դրության մասին
 «31» դեկտեմբերի 2011թ.
 ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ ՓԲԸ, ՀՀ 0010 ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10
 (բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	5,694,191	4,040,968
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	14	49,542	153,785
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	3,693,617	4,368,441
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16	20,764	20,644
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	17	21,841,997	13,034,621
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	18	4,381,926	7,347,074
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	26	11,442,926	5,320,918
Հիմնական միջոցներ	19	648,561	619,868
Ոչ նյութական ակտիվներ	20	43,784	50,354
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12		16,306
Այլ ակտիվներ	21	161,448	191,233
Ընդամենը՝ ակտիվներ		47,978,756	35,164,212
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	22	11,977,387	5,661,265
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	16	5,506	10,716
Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն	15.17	798,055	-
Պարտավորություններ և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	8,584,986	7,936,890
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24	15,740,237	12,313,526
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		104,576	127,913
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	61,929	-
Այլ պարտավորություններ	25	232,044	84,134
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		37,504,720	26,134,444
Կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	27	7,002,000	7,002,000
Գլխավոր պահուստ		1,000,000	500,000
Այլ պահուստներ		100,726	(144,659)
Չբաշխված շահույթ		2,371,310	1,672,427
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		10,474,036	9,029,768
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		47,978,756	35,164,212

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 24.02.2012թ.

Գործադիր տնօրեն Գ. Մաչանյան
 Գլխավոր հաշիվապահ Ս. Բադալասարյան

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին

«31» դեկտեմբերի 2011թ.

ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ ՓԲԸ, ՀՀ, 0010 ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10

(բանկի ամվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Հոդվածներ	1	2	3	4	5
Չափվելիքը 01.01.2010թ. դրությամբ (ստուգված)	7,002,000	200,000	(151,998)	1,019,436	8,069,438
Չատկացում պահուստին		300,000		(300,000)	
Սեփականատերերի հետ գործարքներ		300,000		(300,000)	
Տարվա շահույթ				952,991	952,991
Այլ համապարփակ եկամուտ					
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ			(186,985)		(186,985)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ			196,158		196,158
Այլ համապարփակ եկամուտին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ			(1,834)		(1,834)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ			7,339	952,991	960,330
Չափվելիքը 31.12.10թ. դրությամբ (ստուգված)	7,002,000	500,000	(144,659)	1,672,427	9,029,768
Չատկացում պահուստին		500,000		(500,000)	
Սեփականատերերի հետ գործարքներ		500,000		(500,000)	
Տարվա շահույթ				1,198,883	1,198,883
Այլ համապարփակ եկամուտ					
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ			275,477		275,477
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ			31,254		31,254
Այլ համապարփակ եկամուտին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ			(61,346)		(61,346)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ			245,385	1,198,883	1,444,268
Չափվելիքը 31.12.11թ. դրությամբ (ստուգված)	7,002,000	1,000,000	100,726	2,371,310	10,474,036

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը

24.02.2012թ.

Գործադիր տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

Գ. Մաչանյան

Ս. Բաղդասարյան

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Գրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ

«31» դեկտեմբերի 2011թ

ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ ՓԲԸ, ՀՀ, 0010 ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	31.12.11թ-ին ավարտված տարվա համար	31.12.10թ-ին ավարտված տարվա համար
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	1,503,997	1,205,562
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Ակտիվների հնարավոր կորուստների արժեզրկման ծախս	300,706	42,528
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	62,718	64,473
Հիմնական միջոցների վաճառքից զուտ (եկամուտ)/վնաս		(140)
Ստացվելիք տոկոսներ	(91,148)	(140,627)
Վճարվելիք տոկոսներ	23,762	114,015
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային վերագնահատումից զուտ (եկամուտ)/վնաս	38,236	9,015
Առևտրային գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	(5,311)	(9,928)
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	1,832,960	1,284,898
<i>(Ավելացում)/Նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Թանկարժեք մետաղներ	104,243	(153,785)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	496,379	(1,792,252)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(8,203,723)	(2,992,258)
Այլ ակտիվներ	31,288	(63,478)
<i>(Ավելացում)/Նվազում պարտավորություններում</i>		
Ուժեղ համաձայնագրեր ՀՀ ԿԲ-ի հետ	6,343,778	(2,199,985)
Առևտրային պարտավորություն	798,055	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(946,107)	(88,340)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,620,744	3,003,516
Այլ պարտավորություններ	147,916	20,175
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկ	3,225,533	(2,981,509)
Վճարված շահութահարկ	(311,562)	(185,178)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	2,913,971	(3,166,687)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի (առք)/վաճառք	(2,932,222)	1,281,803
Հիմնական միջոցների առք	(83,744)	(8,951)
Հիմնական միջոցների վաճառք	31	167
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(1,128)	(15,030)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(3,017,063)	1,257,989
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	-	-
ՀՀ ԿԲ-ից վարկերի ստացում	(19,121)	7,445
Ֆինանս. կազմակերպ. վարկերի ստացում	1,248,333	3,328,803
Այլ երկարաժամկետ վարկեր	172,266	755,317
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	1,401,478	4,091,565
Գրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	1,298,386	2,182,867
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	4,732,924	2,596,993
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	40,073	(46,936)
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ.13)	6,071,383	4,732,924
Լրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	4376295	3175545
Վճարված տոկոսներ	(2,128,983)	(1,469,489)

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը

24.02.2011թ.

ԿՏ

Գործադիր տնօրեն

Գ. Մաչանյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ս. Բաղդասարյան

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«Արմավիսբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 2004 թվականին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 07 հոկտեմբերի 2004 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N84 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը կորպորատիվ, ներդրումային և մասնավոր ֆինանսների կառավարմանը բնորոշ ծառայությունների մատուցումն է՝ ֆինանսական գործիքներում ներդրումներ, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ավանդների ներգրավում, ֆինանսավորման (վարկավորում, ֆակտորինգ) և բանկային այլ ծառայությունների մատուցում:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 10:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայրը և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

Համաշխարհային տնտեսության աճի նվազման կանխատեսումներով պայմանավորված դեռևս առկա են անորոշություններ ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի առումով, ինչը կարող է հանգեցնել արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչպես նաև հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների անկմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Չնայած ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի կողմից իրականացված մի շարք կանխարգելիչ միջոցառումների, դեռևս առկա են անորոշություններ կապիտալի հասանելիության և ձեռք բերման արժեքի առումով՝ ինչպես Բանկի, այնպես էլ նրա հաճախորդների համար, և շուկայական ավելի խիստ ճնշումը կարող է հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Բանկի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, դեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Հետևաբար, Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ճշգրտվել դրանց հնարավոր ազդեցությամբ:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

3.2 Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հինական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Վերադասակարգում

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխությունների հետ համադրելիությունն ապահովելու նպատակով:

3.5 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն ընդունել է իր գործունեության համար համապատասխան և 2011թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանի համար կիրառելի նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի («ՀՀՄՍԽ») և ՀՀՄՍԽ-ի Հաշվետվությունների Մեկնաբանման Հանձնաժողովի («ՀՄՀ») կողմից:

Միակ փոփոխությունը, որ ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, ՖՀՄՍ 2010թ. բարեփոխումներից ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխությունների ընդունումն է, որը ներկայացված է ստորև:

ՖՀՄՍ 7 (Փոփոխություն) Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ

Փոփոխությունը պարզաբանում է ֆինանսական գործիքների բացահայտման պահանջները՝ վերացնելով անհամապատասխանությունները և կրկնվող բացահայտումները: Մասնավորապես, վերացվում են բացահայտման ենթակա հետևյալ պահանջները.

- ֆինանսական ակտիվների մնացորդային արժեքները, որոնց պայմանները վերանայվել են և որոնք այլապես կլինեին ժամկետանց կամ արժեզրկված,
- պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական այն գործիքների համար, որոնց հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց՝ պարտքային ռիսկի ենթարկվածության առավելագույն չափը,
- ժամկետանց կամ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով պահվող գրավների իրական արժեքի գնահատումը և նկարագրությունը:

Այս փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել 2011թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ 1 (Փոփոխություն) Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում

Պարզաբանում է, որ կազմակերպություններն այլ համապարփակ եկամտի յուրաքանչյուր բաղադրիչի համար պահանջվող համադրումները կարող են ներկայացնել, կամ սեփական կապիտալում փոփոխությունների հաշվետվության մեջ, կամ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում: Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել 2011թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

3.6 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Դեկլարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում: Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների համար կիրառելի նոր ստանդարտների, փոփոխությունների ու մեկնաբանությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև:

ՖՀՄՍ 7 (փոփոխություններ) Ֆինանսական ակտիվների փոխանցում

Փոփոխության նպատակն է օգնել ֆինանսական հաշվետվություններ օգտագործողներին գնահատելու ֆինանսական ակտիվների գծով բարդ փոխանցումների ռիսկայնությունը և այս ռիսկերի ազդեցությունը կազմակերպության ֆինանսական վիճակի վրա: Պահանջվող լրացուցիչ բացահայտումները նախատեսված են տեղեկատվության տրամադրման համար, որոնք թույլ են տալիս օգտագործողներին՝

- Հասկանալ ոչ ամբողջապես ապաճանաչվող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի և դրա հետ կապված պարտավորության միջև հարաբերությունը,
- Գնահատել ամբողջապես ապաճանաչված ֆինանսական ակտիվներում հաշվետու կազմակերպության անընդհատ ներգրավվածության հետ կապված ռիսկերը և դրանց բնույթը:

Այս փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել 2011թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ 32 (փոփոխություն) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

ՀՀՄՍ 32-ի փոփոխությունները ներառում են կիրառման ուղեցույց ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման համար ՀՀՄՍ 32-ի չափանիշների կիրառման ընթացքում անհամապատասխանությունների վերաբերյալ հետևյալ երկու բնագավառներում.

- «Տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք» դրույթի իմաստը. փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվանցման իրավունքը պետք է իրավաբանորեն ամրագրված լինի կազմակերպության բնականոն գործունեության ընթացքում, կազմակերպության և բոլոր մնացած կողմերի անվճարունակության և սնանկացման դեպքում, և այդ իրավունքը պետք է առկա լինի բոլոր կողմերի համար:
- Քանի որ գործնականում ՀՀՄՍ 32-ում առկա «միաժամանակյա մարման» մեկնաբանության գործնական կիրառման մեջ առկա էր բազմազանություն, ուստի ՀՀՄՍԽ-ն պարզաբանեց զուտ մարման սկզբունքը և ներառեց համախառն մարման համակարգի օրինակ՝ ՀՀՄՍ 32-ի զուտ մարման չափանիշին բավարարող բնութագրիչներով:

Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2014թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և ենթական են հետընթաց կիրառման:

ՖՀՄՍ 7 (փոփոխություն) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Փոփոխությունը հավելում է ՖՀՄՍ 7-ի որակական և քանակական բացահայտումներ կապված ճանաչված ֆինանսական գործիքների զուտ և համախառն գումարների հետ, որոնք ա) հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի հաշվետվության մեջ, բ) ենթակա են կատարման հիմնական հաշվանցման պայմանավորվածության կամ մնանատիպ համաձայնագրերի ներքո, եթե նույնիսկ հաշվանցված չեն ֆինանսական վիճակի հաշվետվության մեջ:

Փոփոխությունները կիրառելի են 2013թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և ենթակա են հետընթաց կիրառման:

ՖՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ

ՀՀՄՍԽ-ն նպատակ ունի փոխարինել ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը», ամբողջապես: Փոխարինող ստանդարտը (ՖՀՄՍ 9) թողարկվում է փուլերով: Մինչ այսօր, լույս են տեսել ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման, դասակարգման, չափման և ապաճանաչման գլուխները: Արժեզրկման մեթոդորոշիչի և հեջավորման հաշվառման հետ կապված գլուխները դեռ մշակման փուլում են:

ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխություն, որով ՖՀՄՍ-ի կիրառման պարտադիր ժամկետը հետաձգվել է 2013թ-ի հունվարի 1-ից մինչև 2015թ-ի հունվարի 1-ը: Սա նշանակում է, որ ՀՀՄՍ 39-ի փոխարինման ծրագրի բոլոր փուլերը այժմ կունենան միևնույն պարտադիր կիրառման ժամկետը: Փոփոխությունները նաև ազատում են համեմատական ֆինանսական հաշվետվությունների վերաներկայացման պահանջից ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման համար: Այս ազատումը նախկինում հասանելի էր միայն այն

ընկերություններին, որոնք նախընտրում են կիրառել ՖՀՄՍ 9-ը մինչև 2012թ.: Այժմ կպահանջվեն նաև հավելյալ անցումային բացահայտումներ՝ ստանդարտի առաջին անգամ կիրառման ընկալմանն օժանդակելու համար:

Ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի այս նոր ստանդարտի ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 13 Իրական արժեքի չափումը

ՖՀՄՍ 13-ը չի ազդում նրա վրա, թե որ ակտիվները պետք է չափվեն իրական արժեքով, սակայն հստակեցնում է իրական արժեքի սահմանումը և տրամադրում է իրական արժեքի չափման վերաբերյալ ուղեցույց և ընդլայնված բացահայտումներ: Այն ուժի մեջ կմտնի 2013թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Բանկի ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի այս նոր ստանդարտի ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ 1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությունները պահանջում են կազմակերպությանը այլ համապարփակ եկամուտներում ներկայացված տարրերը խմբավորել այնպիսի խմբերի, որոնք մնացած ՖՀՄՍ-ների համաձայն. ա) հետագայում չեն վերադասակարգվելու շահույթի կամ վնասի և բ) հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթի կամ վնասի, երբ առաջանան որոշակի պայմաններ: Այն ուժի մեջ կմտնի 2012թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ սա կփոխի այլ համապարփակ եկամուտների տարրերի ընթացիկ ներկայացումը, սակայն չի ազդի դրանց չափման և ճանաչման վրա:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները մույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի և ծախսի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոնսիստեն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտը կամ ծախսը:

4.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից

շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբերի 2011	31 դեկտեմբերի 2010
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	385.77	363.44
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	498.72	481.16

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամուտում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային վճարումները, ապա հարկվող շահույթը կամ կորուստը հիմնվում են մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ դիրք հարկային օրենսդրությունը արտաժելու և հարկային հաշվարկումները վերանայելու համար: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես հաջորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այլ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և

գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

*Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող
ֆինանսական ակտիվներ*

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Իրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժույթային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանալին, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ

Ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է այլ համապարփակ եկամուտում մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Անորոշագույն արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, գուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական

գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն

օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեքից մասնաճիւղը ավելանում կամ նվազում է արժեքից մասնաճիւղից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեքից մասնաճիւղը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Վերանայված վարկեր

Որտեղ հնարավոր է, Բանկը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեքից մասնաճիւղից անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեքից մասնաճիւղից (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքից մասնաճիւղից գումարների, ահյ համապարփակ եկամտից վերաճակեցվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեքից մասնաճիւղից կորուստների հակադարձումը համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեքից մասնաճիւղից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետզման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետզման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում հաշվեկշռում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Չուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	4	25
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Գույք և գրասենյակային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	2-5	33.33-20

Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Բանկը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքում ճանաչում է կապիտալ բնույթի ծախսումները, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարվում են ճանաչման չափանիշները: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից գուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.15 Կենսաթոշակներ

Բանկում, աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը Հայաստանի Հանրապետության պետական կենսաթոշակային համակարգին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի ձևավորվում: Նշված համակարգին հատկացումների հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջանում, որին դրանք վերաբերվում են: Բացի այդ, Կազմակերպությունը չունի կենսաթոշակային այլ վճարներ և հաշվեգրում պահանջող այլ նշանակալի փոխհատուցվող վճարներ:

4.16 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության

արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.18 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Գնված սեփական բաժնետոմսեր

Երբ Բանկը գնում է Բանկի բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմին կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում: Գնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված արժեքով:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ

պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է այլ համապարփակ եկամուտում:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ փոխկապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Չարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 28 ծանոթագրությունը:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	1,991,822	1,491,963
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	1,789,970	1,418,670
Ֆակտորինգից եկամուտներ	197,076	126,390
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	83,701	41,332
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	59,900	11,587
Եկամուտներ երաշխիքներից	-	12,458
Անհատապես արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեզրկված տոկոսներ	204,347	213,753
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	4,326,816	3,316,153

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Հաճախորդների հաշիվներ	902,145	750,070
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	534,931	360,238
Ռեպո գործառնություններ	601,654	471,994
Այլ տոկոսային ծախսեր	-	1,202
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	2,038,730	1,583,504

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Դրամարկղային գործառնություններ	20,348	20,217
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	38,996	27,383
Բրոքերային գործառնություններ	75,864	27,562
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	6,866	14,882
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	8,458	2,853
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	150,532	92,897

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	14,562	6,047
Այլ ծախսեր	7,581	7,002
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	22,143	13,049

8 Ջուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Արտարժույթի առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ	107,000	99,533
Ածանցյալ գործիքներից զուտ օգուտ/(վնաս)	21,796	(30,573)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	128,796	68,960

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	41,201	61,514
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից եկամուտներ	39,066	-
Եկամուտներ գրավի օտարումից	3,180	6,100
Շահաբաժիններից եկամուտ	16,281	4,209
Հիմնական միջոցների օտարումից եկամուտ	-	140
Այլ եկամուտ	-	2,502
Ընդամենը այլ եկամուտներ	99,728	74,465

10 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Աշխատավարձ և այլ վճարներ	539,319	446,250
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ	40,704	34,197
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	580,023	480,447

11 Այլ ծախսեր

	2011	2010
Հազար ՀՀ դրամ		
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	31,956	28,473
Գովազդի ծախսեր	11,670	6,540
Գործուղման ծախսեր	9,630	7,709
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	55,040	49,525
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	23,715	19,101
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	10,200	13,727
Անվտանգության գծով ծախսեր	7,970	7,770
Ներկայացուցչական ծախսեր	18,645	15,209
Գրասենյակային ծախսեր	9,625	7,029
Վճարված տուգանքներ	1,730	676
Ապահովագրության գծով ծախսեր	13,068	11,172
Թարմակարծեք մետաղներով գործառնություններից ծախսեր	-	2,314
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	38,236	9,015
Այլ ծախսեր	26,858	23,836
Ընդամենը այլ ծախսեր	258,343	202,096

12 Շահութահարկի գծով ծախս

	2011	2010
Հազար ՀՀ դրամ		
Ընթացիկ հարկ	285,000	215,775
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	3,225	15,941
Հետաձգված հարկ	16,889	20,855
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	305,114	252,571

2011թ. Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2010թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)		Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	
	2011		2010	
Շահույթ մինչև հարկումը	1,503,997		1,205,562	
Շահութահարկ 20% դրույքաչափով	300,799	20	241,112	20
Չհարկվող եկամուտներ	(3,255)	-	(3,431)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	8,783	1	1,248	1
(Դրական)/բացասական փոխարժեքային տարբերություն	2,858	-	17,189	-
Այլ արտոնություններ	(4,071)	-	(4,102)	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	305,114	21	252,571	21

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված		Սեփական կապիտալում ճանաչված	
	2010			2011
Այլ պարտավորություններ	4,456	658	-	5,114
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերում ներդրումներ	36,165	-	(36,165)	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	40,621	658	(36,165)	5,114
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	(13,993)	(15,482)	-	(29,475)
Այլ ակտիվներ	(4,622)	(2,052)	-	(6,674)
Այլ պահուստներ	(5,700)	(13)	-	(5,713)
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերում ներդրումներ	-	-	(25,181)	(25,181)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(24,315)	(17,547)	(25,181)	(67,043)
Ձուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	16,306	(16,889)	(61,346)	(61,929)

Հազար ՀՀ դրամ	2009	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2010
Այլ պարտավորություններ	3,190	1,266	-	4,456
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	4,020	(4,020)	-	-
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերում ներդրումներ	37,999	-	(1,834)	36,165
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	45,209	(2,754)	(1,834)	40,621
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	-	(13,993)	-	(13,993)
Այլ ակտիվներ	(3,900)	(722)	-	(4,622)
Այլ պահուստներ	(2,314)	(3,386)	-	(5,700)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(6,214)	(18,101)	-	(24,315)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	38,995	(20,855)	(1,834)	16,306

13 Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Կանխիկ դրամական միջոցներ	852,590	390,989
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	4,841,601	3,649,979
Դրամական միջոցներ և ՀՀ ԿԲ-ում մնացորդներ	5,694,191	4,040,968
Դրամական միջոցների հոսքերում ներառված կանխիկ դրամական միջոցներ և հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	5,694,191	4,040,968
Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ (ծանոթ. 15)	377,192	691,956
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6,071,383	4,732,924

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 8%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 12 %-ի չափով: Այդ միջոցները 31.12.11թ. դրությամբ կազմում են 2,045,752 հազար դրամ (31.12.10թ. դրությամբ՝ 1,569,604 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

14 Թանկարժեք մետաղներ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Ոսկի	43,053	150,584
Արծաթ	6,489	3,201
Ընդամենը թանկարժեք մետաղներ	49,542	153,785

15 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Թղթակցային հաշիվներ	377,192	691,956
Ներառվում է դրամական միջոցների հոսքեր մասին հաշվետվությունում	377,192	691,956
Վարկեր և ավանդներ	2,817,308	1,304,550
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	499,117	2,190,381
Այլ հաշիվներ	-	181,554
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,693,617	4,368,441

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1,232,213 հազար դրամ գումարը կամ թղթակցային հաշիվների, ավանդների և այլ պահանջների 33%-ը կենտրոնացված են երկու բանկերում (2010թ. 1,411,654 հազար դրամ կամ 32%-ը՝ երկու բանկերում):

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկեր և ավանդներ տողում ներառված են Բանկի կողմից տրամադրված երաշխիքային գումարները 222,292 հազար դրամ գումարով (2010թ. 122,778 հազար դրամ) միջազգային շուկաներում առևտրային գործարքներ իրականացնելու համար:

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2011		2010	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	504,656	499,117	2,212,540	2,190,381
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով գնված արժեթղթեր	504,656	499,117	2,212,540	2,190,381

Ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերից 296,812 հազ. դրամ գումարի չափով արժեթղթերը վերավաճառվել են երրորդ կողմին մինչև մեկ ամիս ժամկետով, և դրանց գծով պարտավորությունը հաշվառվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության «Առևտրային պարտավորություններ» տողում:

16 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2011			2010		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք
Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ						
Սվոփեր- տեղական արժույթ	817,478	4,600	404	727,835	9	2,866
Սվոփեր-արտարժույթային	1,327,576	16,164	5,102	2,421,026	20,635	7,850
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ և այլ առևտրային պարտավորություններ	2,145,054	20,764	5,506	3,148,861	20,644	10,716

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Վարկեր	20,117,469	12,863,996
Ֆակտորինգ	1,583,739	426,350
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	493,459	7,799
Օվերդրաֆտներ	84,908	-
Ֆինանսական վարձակալություն	2,958	4,497
Այլ	665	980
	22,283,198	13,303,622
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(441,201)	(269,001)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21,841,997	13,034,621

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերում և փոխատվություններում ներառված հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը կազմում է 292,504 հազար դրամ (2010թ.՝ 116,997 հազար դրամ):

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 13.15% (2010թ.՝ 14.54%):

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապված անձանց տրամադրված վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 6,810,398 հազար դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 30.5 %-ը (2010թ՝ 4,909,460 հազար դրամ կամ 37 %): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 110,523 հազար դրամ (2010թ.՝ 109,974 հազար դրամ):

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Արդյունաբերություն	9,070,819	5,168,308
Գյուղատնտեսություն	1,495,009	1,355,731
Շինարարություն	1,792,934	966,982
Առևտուր	2,991,167	1,764,731
Սպառողական	996,046	214,404
Հիփոթեքային	1,699,569	847,637
Տրանսպորտ և կապ	727,731	483,971
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	1,084,865	836,651
Այլ	2,425,058	1,665,207
	22,283,198	13,303,622
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(441,201)	(269,001)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	21,841,997	13,034,621

Վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի
 հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ								2011	
	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	Ընդամենը	
2011թ. հունվարի 1 դրությամբ	161,885	13,557	9,604	17,529	2,118	11,896	52,412	269,001	
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	99,621	(7,834)	8,325	12,383	7,842	5,950	174,419	300,706	
Դուրսգրում	-	-	-	-	-	-	(128,506)	(128,506)	
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>261,506</u>	<u>5,723</u>	<u>17,929</u>	<u>29,912</u>	<u>9,960</u>	<u>17,846</u>	<u>98,325</u>	<u>441,201</u>	
Խմբային արժեզրկում	71,540	5,723	17,929	29,912	9,960	16,645	73,592	225,301	
Անհատական արժեզրկում	189,966	-	-	-	-	1,201	24,733	215,900	
	<u>261,506</u>	<u>5,723</u>	<u>17,929</u>	<u>29,912</u>	<u>9,960</u>	<u>17,846</u>	<u>98,325</u>	<u>441,201</u>	
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	<u>1,068,666</u>	-	-	-	-	35,089	251,716	1,355,471	

Հազար ՀՀ դրամ								2010	
	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	Ընդամենը	
2010թ. հունվարի 1 դրությամբ	71,559	1,287	1,292	20,962	1,139	7,926	24,735	128,900	
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	(50,941)	12,270	8,312	40,261	979	3,970	27,677	42,528	
Դուրսգրում	-	-	-	(43,694)	-	-	-	(43,694)	
Վերադարձ	141,267	-	-	-	-	-	-	141,267	
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>161,885</u>	<u>13,557</u>	<u>9,604</u>	<u>17,529</u>	<u>2,118</u>	<u>11,896</u>	<u>52,412</u>	<u>269,001</u>	
Խմբային արժեզրկում	41,671	13,557	9,604	17,529	2,118	7,878	26,948	119,305	
Անհատական արժեզրկում	120,214	-	-	-	-	4,018	25,464	149,696	
	<u>161,885</u>	<u>13,557</u>	<u>9,604</u>	<u>17,529</u>	<u>2,118</u>	<u>11,896</u>	<u>52,412</u>	<u>269,001</u>	
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	<u>975,477</u>	-	-	-	-	54,955	270,298	1,300,730	

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Պետական ձեռնարկություններ	1,511,669	1,328,689
Մասնավոր ձեռնարկություններ	15,843,545	9,033,250
Ֆիզիկական անձիք	4,295,412	2,329,108
Անհատ ձեռնարկատերեր	632,572	612,575
	22,283,198	13,303,622
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(441,201)	(269,001)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	21,841,997	13,034,621

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Առևտրային	853,986	754,801
Հիփոթեքային	1,679,164	662,639
Սպառողական	811,229	179,828
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	172,437	33,485
Այլ	778,596	698,355
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր	4,295,412	2,329,108

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2011		2010	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
Ֆինանսաների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	501,243	493,459	7,794	7,799
Ընդամենը գնված արժեթղթեր և հետզման պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	501,243	493,459	7,794	7,799

Ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերից 501,243 հազ. դրամ գումարի չափով արժեթղթերը վերավաճառվել են երրորդ կողմին մինչև մեկ ամիս ժամկետով, և դրանց գծով պարտավորությունները հաշվառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության «Առևտրային պարտավորություններ» տողում:

Ֆինանսական վարձակալության գծով տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ		
Սինջև 1 տարի	2,270	2,275
1-5 տարի	1,137	3,408
	3,407	5,683
Ֆինանսական վարձակալության գծով չվաստակած ապագա ֆինանսական եկամուտ	(449)	(1,186)
Ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումներ	2,958	4,497

Ֆինանսական վարձակալության գծով արժեզրկումից պահուստները ներառված են վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստում և 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 29 հազար դրամ (2010թ.՝ 44 հազար դրամ):

Ֆինանսական վարձակալության գծով ենթադրվող տոկոսադրույքը կազմում է 20%:

Ինչպես նշված է 30 ծանոթագրությունում, 2011 և 2010թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 32 ծանոթագրությունում:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժութային, իրացվելիության և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 33 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 29 ծանոթագրությունում:

18 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Գնանշվող ներդրումներ		
Բաժնենմասային արժեթղթեր	19,857	16,522
	19,857	16,522
Չգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	301,464	54,651
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	3,869,540	6,813,375
ՀՀ ոչ պետական պարտքային արժեթղթեր	191,065	462,526
	4,362,069	7,330,552
Ընդամենը ներդրումներ	4,381,926	7,347,074

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ.

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող

շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի գեղչատոկոս:

Բոլոր չգնանշված վաճառքի համար մատչելի բաժնեմասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար չկա գնանշվող շուկա և Բանկը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2011		2010	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	10-16.49	2014-2028	12.00-14.04	2012-2014
Ոչ պետական պարտատոմսեր	10.92	2012	9.50-11.00	2011

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 10,644,871 հազար դրամով իրական արժեքով (2010թ.՝ 5,320,918 հազար դրամ) վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 1 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 26):

19 Հիմնական միջոցներ

	Հող և շենքեր	Համակար գչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասեն- յակային սարքա- վորում	Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում	Ընդամենը
ՍԿՋՔՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ						
Սկզբնական արժեք 2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	551,825	123,885	27,671	72,646	-	776,027
Ավելացում						
Օտարում	-	5,406	212	3,333	-	8,951
Վերադասակարգում	-	(8,277)	-	(358)	-	(8,635)
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	551,825	121,014	27,883	75,621	-	776,343
Ավելացում	277	5,871	26,758	1,130	49,708	83,744
Օտարում	-	(806)	-	(405)	-	(1,211)
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	552,102	126,079	54,641	76,346	49,708	858,876
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ՍԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ						
2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,131	63,528	18,265	19,215	-	107,139
Հատկացումներ	18,394	21,034	4,370	14,146	-	57,944
Օտարում	-	(8,277)	-	(331)	-	(8,608)
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,525	76,285	22,635	33,030	-	156,475
Հատկացումներ	18,395	19,288	3,665	13,672	-	55,020
Օտարում	-	(777)	-	(403)	-	(1,180)
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	42,920	94,796	26,300	46,299	-	210,315
ՄՆԱՑՈՐԴԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ						
Հաշվեկշիռային արժեք 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	509,182	31,283	28,341	30,047	49,708	648,561
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	527,300	44,729	5,248	42,591	-	619,868
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	545,694	60,357	9,406	53,431	-	668,888

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ Բանկի շենքի իրական արժեքը մոտ է դրա հաշվեկշռային արժեքին:

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցներ:

Անբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված անբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 62,719 հազար դրամ (2010թ. 50,001 հազար դրամ):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային պարտավորություններ կապիտալ շինարարության գծով կապալառուի հանդեպ 145,382 հազար դրամ գումարով, որը ենթակա է վճարման 2012թ.-ին: Բանկի ղեկավարությունը արդեն հատկացրել է

անհրաժեշտ ռեսուրսներ այս պարտավորության մարման համար: Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ հետագա գուտ եկամուտները և ֆինանսավորումը կբավարարեն վճարելու այս և նմանատիպ այլ պարտավորությունները:

20 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ		
2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	58,661	58,661
Ավելացում	15,030	15,030
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	73,691	73,691
Ավելացում	1,128	1,128
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	74,819	74,819
ԱՍՈՐՏԻՋԱՑԻԱ		
2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	16,808	16,808
Մասհանումներ	6,529	6,529
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	23,337	23,337
Մասհանումներ	7,698	7,698
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	31,035	31,035
ՄԱՍՑՈՐՂԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ		
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	43,784	43,784
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	50,354	50,354
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	41,853	41,853

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

21 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	81,165	24,624
Վաճառքի համար պահվող բռնագանձված գրավներ	13,800	13,800
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	4,232	6,630
Պահեստ	1,306	3,029
Այլ ակտիվներ	60,945	143,150
Ընդամենը այլ ակտիվներ	161,448	191,233

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ակտիվները իրենցից ներկայացնում են «Փրոֆիթ ՍԻՍԵՄ» ՍՊԸ-ի հետ կնքված ոսկու վաճառքի պայմանագրի գծով ստացվելիք գումարը:

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ակտիվները իրենցից ներկայացնում են «Արցախ» ՀԷԿ-ի բաժնետոմսերի լրացուցիչ տեխաբաշխման արդյունքում Բանկի կողմից ձեռք բերված արժեթղթերի դիմաց կատարված վճարը: Քանի որ 31 դեկտեմբեր 2010թ. դրությամբ դեռևս բաժնետոմսերի ձեռք բերումը չէր ստացել համապատասխան փաստաթղթավորում, նշված գումարը հաշվառվել է որպես այլ ակտիվ:

22 Պարտավորություններ ԴԴ ԿԲ-ի նկատմամբ

Հազար ԴԴ դրամ	2011	2010
Ստորադաս փոխառություն	2,007,990	2,007,990
Այլ վարկեր և փոխառություններ	617,562	637,531
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	9,351,835	3,015,744
Ընդամենը պարտավորություններ ԴԴ ԿԲ-ի նկատմամբ	11,977,387	5,661,265

Այլ վարկերը և փոխառությունները ներառում են 617,562 հազար դրամ գումարով «Գերմանա-Հայկական հիմնադրամ»-ի «Վերականգնվող էներգիայի զարգացում» վարկային ծրագրի շրջանակներում ներգրավված վարկը (2010թ.՝ 637,531 հազար դրամ):

Ստորադաս փոխառությունը տրված է 29.10.2009 թվականին, որի մարման ժամկետը սահմանված է 29.10.2014թ.: Տոկոսադրույքը կազմում է 7.5%:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2010: ոչինչ):

23 Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ԴԴ դրամ	2011	2010
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	1,748,250	2,224,899
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	3,630	1,671
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	202,985	328,532
Վարկեր և ավանդներ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	3,932,228	4,195,776
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	2,697,893	1,186,012
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,584,986	7,936,890

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը իրենցից ներկայացնում են Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից ստացված վարկերը:

Բանկերից բոլոր ավանդները ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 7.38% (2010թ.՝ 5%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2010: ոչինչ):

24 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ԴԴ դրամ	2011	2010
Կառավարություն		

ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	1,212,611	1,048,447
Այլ պարտավորություններ	20,000	20,119
	1,232,611	1,068,566
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	1,317,039	1,684,661
Ժամկետային ավանդներ	9,410,198	6,184,767
	10,727,237	7,869,428
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	450,118	826,507
Ժամկետային ավանդներ	3,330,271	2,549,025
	3,780,389	3,375,532
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	15,740,237	12,313,526

Վարկերը և ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերը իրենցից ներկայացնում են «Տնտնեսության կայունության վարկավորման» ծրագրի շրջանակներում ստացված միջոցները:

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ընթացիկ և ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով համապատասխանաբար 284,596 հազար դրամ գումարով (2010թ. 207,384 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ երեք հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը (ներառյալ փոխկապակցված անձինք, տես ծանոթ. 29) կազմում է 9,325,604 հազար դրամ (2010թ. 7,437,126 հազար դրամ) կամ հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարի 64% (2010թ. 66%):

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.56% (2010թ.՝ 6.78%):

25 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Վճարվելիք գումարներ	12,615	32,563
Պարտավորություններ հարկերի և այլ պարտադիր վճարների գծով բացառությամբ շահութահարկի	77,437	17,555
Վճարվելիք գումարներ ֆակտորինգի գծով	85,194	10,686
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	35,474	21,382
Այլ	21,324	1,948
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	232,044	84,134

26 Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2011	2010	2011	2010
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր (ծանոթ. 18, 22,23)	11,442,926	5,320,918	11,100,085	5,240,643
	11,442,926	5,320,918	11,100,085	5,240,643

27 Սեփական կապիտալ

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 7,002,000 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 11,670 բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 600,0 հազ. դրամ անվանական արժեքով:

Բանկի միակ բաժնետեր է հանդիսանում շվեյցարացի գործարար Վարդան Սիրմաքետը:

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են զլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

28 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտը աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով և լրացումներով: Վերջիններս երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Հաճախ հարկային մարմինները ներկայացնում են պահանջներ այնպիսի գործարքների կամ հաշվառման մեթոդների նկատմամբ, որոնց նկատմամբ նախկինում դիտողություններ չեն եղել: Դրա հետևանքով կարող են առաջանալ լրացուցիչ տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումները կարող են ընդգրկել հաշվետու տարվան անմիջապես նախորդող 3 տարի ժամանակաշրջան, սակայն որոշ պայմաններում ստուգումները կարող են ընդգրկել ավելի վաղ ժամանակաշրջաններ:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացված դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31 դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Չօգտագործված վարկային գծեր	1,941,235	1,430,245
Տրամադրված երաշխիքներ	1,146,107	1,419,495
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	3,087,342	2,849,740

Վարկային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ ֆինանսական միջոցների պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը լավագույնս ներկայացված է այս պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Այնուամենայնիվ, 2011-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկին սեփականության իրավունքով պատկանող շենքը և փոխադրամիջոցները ապահովագրված են: Բանկն ունի ապահովագրություն նաև բանկային ընդհանուր պարտավորվածությունների, էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործությունների և մասնագիտական պատասխանատվության համար:

Սկսած 2005թ. Բանկը հանդիսանում է ավանդների պարտադիր ապահովագրական համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 4,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 2,000 հազար դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սննկացման և բանկային արտոնագրի հետ կանչման դեպքում:

29 Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Փոխկապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում միակ բաժնետերը՝ շվեյցարացի գործարար Վարդան Սիրմաքեար:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	2011		2010	
	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը	Բաժնետերեր	Ղեկավար անձնակազմը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	628,548	271,794	-	274,413
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	370,401	326,858	628,548	249,995
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(148,237)	(350,998)	-	(252,614)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	850,712	247,654	628,548	271,794
Արժեզրկումից պահուստ	(8,507)	(2,477)	(6,285)	(2,718)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	842,205	245,177	622,263	269,076
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	113,892	20,420	43,282	24,629
Վարկերի կորուստի գծով ծախս/(հակադարձում)	2,222	(241)	6,285	(26)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	7,433,227	20,680	5,606,206	83,381
Տարվա ընթացքում մուտքեր	24,972,996	1,285,552	16,426,808	1,587,081
Տարվա ընթացքում ելքեր	(21,771,483)	(1,274,509)	(14,599,787)	(1,649,782)
Ավանդներ 31 դեկտեմբերի դրությամբ	10,634,740	31,723	7,433,227	20,680
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	609,848	559	574,515	1,789

Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	745,974	-	331,508	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված	5,187,029	-	3,572,821	-
Տարվա ընթացքում մարված	(4,929,458)	-	(3,158,355)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,003,545	-	745,974	-
Տոկոսային եկամուտ	9,177	-	6,565	-

Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	693	-	595	-
Տարվա ընթացքում մուտքեր	7,664,852	-	5,160,965	-
Տարվա ընթացքում ելքեր	(7,663,172)	-	(5,160,867)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,373	-	693	-
Տոկոսային ծախսեր	-	-	398	-

Տրված երաշխիքներ	108,990	8,952	53,647	7,226
Երաշխիքներից եկամուտ	170	87	50	-

Կապալառուին վճարված գումար	99,985	-	-	-
-----------------------------------	---------------	---	---	---

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	3,426	1,560	3,473	1,261
Այլ եկամուտ	14	4	4	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	236,892	205,642
Հատկացումներ կենսաթոշակային հիմնադրամին	13,692	11,411
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	250,584	217,053

Ղեկավար անձնակազմին և փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 2012թ-ից մինչև 2029թ. ընկած ժամանակահատվածում ընթացքում և դրանց միջին արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 7.7% (2010թ.՝ 12%):

30 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները, որոնք հաշվեկշռում արտացոլված չեն իրենց իրական արժեքով, համապատասխան մնացորդային արժեքների հետ միասին ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2011		2010	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	5,694,191	5,694,191	4,040,968	4,040,968
Թանկարժեք մետաղներ	49,542	49,542	153,785	153,785
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,693,617	3,693,617	4,368,441	4,368,441
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21,841,997	21,841,997	13,034,621	13,034,621
Այլ ակտիվներ	60,945	60,945	143,150	143,150
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ՀՀ կենտրոնական բանկի նկատմամբ	11,977,387	11,977,387	5,661,265	5,661,265
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,584,986	8,584,986	7,936,890	7,936,890
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	15,740,237	15,740,237	12,313,526	12,313,526
Այլ պարտավորություններ	85,194	85,194	-	-

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է իրենց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 9.5% մինչև 24% տարեկան և հիմնականում համընկնում են ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքներին:

Այլ փոխառություններ

Ֆիքսված և չգնանշվող տոկոսադրույքներով ավանդների և փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը սահմանվում է, ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր պարտքային գործիքների տոկոսադրույքներով: Ֆիքսված տոկոսադրույքով ավանդների և փոխառությունների տոկոսադրույքները հիմնականում համընկնում են ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքներին:

31.1 Իրական արժեքի հիերարխիա

Ֆինանսական դրության մասին հաշվետվության մեջ իրական արժեքով չափված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք

ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը:

Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված).

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Հազար ՀՀ դրամ	2011			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Գնանշվող բաժնեմասային արժեթղթեր և պարտատոմսեր	19,857	-	-	19,857
Չգնանշվող պարտատոմսեր	-	4,060,605	-	4,060,605
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	11,442,926	-	11,442,926
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	20,764	-	20,764
ԸՆԴԱՄԵՆՆՂ	19,857	15,524,295	-	15,544,152
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	5,506	-	5,506
Առևտրային պարտավորություններ	-	798,055	-	798,055
ԸՆԴԱՄԵՆՆՂ	-	803,561	-	803,561
Զուտ իրական արժեք	19,857	14,720,734	-	14,740,591

Հազար ՀՀ դրամ	2010			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Գնանշվող բաժնեմասային արժեթղթեր և պարտատոմսեր	16,522	-	-	16,522
Չգնանշվող պարտատոմսեր	-	7,275,901	-	7,275,901
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	5,320,918	-	5,320,918
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	20,644	-	20,644
ԸՆԴԱՄԵՆՆՂ	16,522	12,617,463	-	12,633,985
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	10,716	-	10,716
ԸՆԴԱՄԵՆՆՂ	-	10,716	-	10,716
Զուտ իրական արժեք	16,522	12,606,747	-	12,623,269

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չզնանշվող ՀՀ բաժնեմասային ներդրումներ

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը չզնանշվող ՀՀ բաժնեմասային արժեթղթերում չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծան. 18-ը:

32 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 33.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

2011

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	5,694,191	-	-	5,694,191	-	-	-	5,694,191
Թանկարժեք նետաղներ	49,542	-	-	49,542	-	-	-	49,542
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,885,726	20,202	613,018	3,518,946	149,962	24,709	174,671	3,693,617
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	16,164	-	4,600	20,764	-	-	-	20,764
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	1,717,402	1,682,845	4,860,644	8,260,891	11,606,981	1,974,125	13,581,106	21,841,997
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	32,583	96,401	117,097	246,081	2,227,655	1,908,190	4,135,845	4,381,926
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	10,246,405	1,196,521	-	11,442,926	-	-	-	11,442,926
Այլ ակտիվներ	60,945	-	-	60,945	-	-	-	60,945
	<u>20,702,958</u>	<u>2,995,969</u>	<u>5,595,359</u>	<u>29,294,286</u>	<u>13,984,598</u>	<u>3,907,024</u>	<u>17,891,622</u>	<u>47,185,908</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	8,409,334	1,009,717	42,419	9,461,470	2,384,023	131,894	2,515,917	11,977,387
Առևտրային պարտավորություններ	798,055	-	-	798,055	-	-	-	798,055
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,981,639	1,648,749	2,222,002	6,852,390	1,700,854	31,742	1,732,596	8,584,986
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	4,088	404	1,014	5,506	-	-	-	5,506
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,360,133	312,924	2,410,017	5,083,074	10,657,163	-	10,657,163	15,740,237
Այլ պարտավորություններ	-	85,194	-	85,194	-	-	-	85,194
	<u>14,553,249</u>	<u>3,056,988</u>	<u>4,675,452</u>	<u>22,285,689</u>	<u>14,742,040</u>	<u>163,636</u>	<u>14,905,676</u>	<u>37,191,365</u>
Զուտ Դիրք	<u>6,149,709</u>	<u>(61,019)</u>	<u>919,907</u>	<u>7,008,597</u>	<u>(757,442)</u>	<u>3,743,388</u>	<u>2,985,946</u>	<u>9,994,543</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>6,149,709</u>	<u>6,088,690</u>	<u>7,008,597</u>		<u>6,251,155</u>	<u>9,994,543</u>		

Հազար ՀՀ դրամ

2010

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	4,040,968	-	-	4,040,968	-	-	-	4,040,968
Թանկարժեք մետաղներ	153,785	-	-	153,785	-	-	-	153,785
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,235,457	8,046	96,591	4,340,094	28,347	-	28,347	4,368,441
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	20,644	-	-	20,644	-	-	-	20,644
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	127,283	819,573	3,587,737	4,534,593	7,570,414	929,614	8,500,028	13,034,621
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	223,321	462,526	-	685,847	2,572,541	4,088,686	6,661,227	7,347,074
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	5,320,918	-	5,320,918	-	-	-	5,320,918
Այլ ակտիվներ	143,150	-	-	143,150	-	-	-	143,150
	<u>8,944,608</u>	<u>6,611,063</u>	<u>3,684,328</u>	<u>19,239,999</u>	<u>10,171,302</u>	<u>5,018,300</u>	<u>15,189,602</u>	<u>34,429,601</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	1,064,984	1,996,226	27,845	3,089,055	2,382,342	189,868	2,572,210	5,661,265
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,688,869	1,836,325	1,684,816	7,210,010	726,880	-	726,880	7,936,890
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	10,716	-	-	10,716	-	-	-	10,716
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,691,659	438,215	2,779,940	5,909,814	6,403,712	-	6,403,712	12,313,526
	<u>7,456,228</u>	<u>4,270,766</u>	<u>4,492,601</u>	<u>16,219,595</u>	<u>9,512,934</u>	<u>189,868</u>	<u>9,702,802</u>	<u>25,922,397</u>
	<u>1,488,380</u>	<u>2,340,297</u>	<u>(808,273)</u>	<u>3,020,404</u>	<u>658,368</u>	<u>4,828,432</u>	<u>5,486,800</u>	<u>8,507,204</u>
Զուտ Դիրք								
Կուտակված ճեղքվածք	<u>1,488,380</u>	<u>3,828,677</u>	<u>3,020,404</u>		<u>3,678,772</u>	<u>8,507,204</u>		

33 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի Խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրինություն

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեն իրականացնում է վարկային ռիսկի ընդհանուր կառավարումը և վերահսկողությունը, հաստատում է վարկեր իրեն հատկացված սահմանաչափերի շրջանակներում:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է հիմնականում ներդրումային ռիսկերի կառավարման սկզբունքների, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի մշակման և կիրառման համար:

Ֆինանսական տնօրեն

Բանկի ֆինանսական տնօրենը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման և Բանկի գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվների պահպանման նկատմամբ հսկողության համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի ստորաբաժանմանի կողմից, որը գնահատում է ընթացակարգերի ամբողջականությունը, Բանկի գործունեության համապատասխանությունը գործող ընթացակարգերին, ինչպես նաև Բանկի կողմից իրականացվող գործառնությունների արդյունավետությունը և դրանց կատարելագործման հնարավորությունները: Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է Բանկի ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկների վերաբերյալ հաշվետվություն է ներկայացնում Բանկի Տնօրինությանն ու Խորհրդին:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են

նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղի կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Տնօրինությանը: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ կրեդիտային ռիսկի համապարփակ չափի, կանխատեսումային կրեդիտային ցուցանիշների, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, իրացվելիության ցուցանիշների, ռիսկի աստիճանի փոփոխության և այլ ցուցանիշների վերաբերյալ:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ արտարժութային դիրքերի կառավարման համար, ինչպես նաև ձեռք է բերում բանկային ռիսկերի համապարփակ, անշարժ և շարժական գույքի ապահովագրության վկայագրեր:

Բանկն ակտիվ կիրառում է ապահովումը, իր պարտքային ռիսկի նվազեցման համար (հավելյալ տեղեկությունը տե՛ս ստորև):

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

33.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Վարկային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք

Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

33.1.1 Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ վարկային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ	2011			
	ՀՀ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ	Ընդամենը
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	4,841,601	-	-	4,841,601
Թանկարժեք մետաղներ	49,542	-	-	49,542
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,096,462	476,449	120,706	3,693,617
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	20,764	-	-	20,764
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21,165,129	521,200	155,668	21,841,997
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	4,362,069	14,858	4,999	4,381,926
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	11,442,926	-	-	11,442,926
Այլ ակտիվներ	60,945	-	-	60,945
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	45,039,438	1,012,507	281,373	46,333,318
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	32,438,562	243,313	1,356,737	34,038,612

Ակտիվները դասակարգվում են, հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2011 և 2010թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ վարկային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական կազմակերպություններ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	4,841,601	-	-	-	-	-	-	-	4,841,601
Թանկարժեք մետաղներ	49,542	-	-	-	-	-	-	-	49,542
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,693,617	-	-	-	-	-	-	-	3,693,617
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	20,764	-	-	-	-	-	-	-	20,764
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	8,809,311	1,489,286	1,775,005	2,961,255	986,086	1,681,725	4,139,329	21,841,997
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	4,381,926	-	-	-	-	-	-	-	4,381,926
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	11,442,926	-	-	-	-	-	-	-	11,442,926
Այլ ակտիվներ	60,945	-	-	-	-	-	-	-	60,945
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,846,383	8,809,311	1,489,286	1,775,005	2,961,255	986,086	1,681,723	4,139,329	46,333,318
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,343,655	5,484,372	1,342,174	957,378	1,910,005	212,286	835,740	2,953,002	34,038,612

33.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Բանկի Խորհրդի կողմից:

Վարկային ռիսկի տեսանկյունից Բանկի խորհուրդը սահմանել է նաև գործընկերների ընտրության չափանիշներ՝ հիմնվելով հայտնի վարկանշային գործակալությունների (S&P's և Moody's Credit Rating Agencies) գնահատականի վրա: Եթե անհրաժեշտություն է առաջանում համագործակցել գործընկերոջ հետ, որը չունի համապատասխան ներդրումային վարկանիշ, ապա խորհուրդը վերջինիս համար բացառության կարգով սահմանում է համապատասխան սահմանաչափեր:

Մեկ վարկառուի գծով վարկային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի

համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտարժութային ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, այլ հիմնական միջոցներ, պաշարները,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Անշարժ գույք	11,585,053	9,538,749
Շարժական գույք	367,142	75,462
Կառավարության երաշխիքներ	3,324,082	2,175,748
Կազմակերպությունների երաշխիքներ	3,638,212	1,042,364
Այլ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	1,185,052	298,017
Դրամական միջոցներ	279,994	111,196
Առանց ապահովության վարկեր	450,761	-
Այլ	1,452,902	62,086
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	22,283,198	13,303,622

Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Այրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված այրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

33.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարումնակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկան խատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Հարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ		
Արդյունաբերություն	0.9%	0.5%
Առևտուր	0.8%	0.8%
Այլ	2.8%	-

Վարկային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2011 և 2010թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց անհատապես չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ					2011
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	-	-	-	1,235	1,235
Շինարարություն	-	42,649	-	-	42,649
Սպառողական	-	7,623	-	-	7,623
Հիփոթեք	-	-	9,934	-	9,934
Այլ	-	11,159	-	-	11,159
Ընդամենը	-	61,431	9,934	1,235	72,600

Հազար ՀՀ դրամ					2010
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Արդյունաբերություն	-	-	-	1,103	1,103
Ընդամենը	-	-	-	1,103	1,103

33.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների և սրբես թեստի օգնությամբ: Արտարժույթի ռիսկը կառավարվում է հեջավորման և դիրքերի կառավարման միջոցով:

33.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով՝ ներառյալ հեջավորման գործիքների ազդեցությունը: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները, ներառյալ հեջերի և որպես դրամական հոսքերի հեջ բնորոշված սվոփերի ազդեցությունները, 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոփի իրացման ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն				
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	0.5	-	(232)	(332)	(12,620)	(29,719)	(42,903)
ԱՄՆ դոլար	0.5	-	-	-	-	-	-
ՀՀ դրամ	(0.5)	-	231	332	12,638	29,867	43,068
ԱՄՆ դոլար	(0.5)	-	-	-	-	-	-

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն				
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	-	(165)	(761)	(27,311)	(5,500)	(33,737)
ԱՄՆ դոլար	+1	-	(2)	-	-	-	(2)
ՀՀ դրամ	(1)	-	165	763	27,471	5,575	33,974
ԱՄՆ դոլար	(1)	-	2	-	-	-	(2)

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար: Դիտարկվող վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և այն սահմանված շրջանակներում պահելու համար հեջավորման ռազամավարություն է օգտագործվում:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և կապիտալի վրա (կապված արտարժույթային սվոփերի և որպես դրամական հոսքերի հեջ օգտագործված արտարժույթի ֆորվարդների պայմանագրերի իրական արժեքի փոփոխմամբ և կապիտալի գործիքների հետ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2011		2010	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	3%	(13,371)	8	(15,164)
Եվրո	3%	119	8	206

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ				
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ / բանկարժեք մետաղներ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	4,013,396	1,665,210	15,585	5,694,191
Թանկարժեք մետաղներ	-	43,053	6,489	49,542
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,090,858	1,502,508	100,251	3,693,617
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	4,600	16,164	-	20,764
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխարժույթներ	6,929,070	14,904,477	8,450	21,841,997
Վաճառքի համար նատչելի ներդրումներ	4,347,785	26,270	7,871	4,381,926
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	11,442,926	-	-	11,442,926
Այլ ակտիվներ	60,945	-	-	60,945
	28,889,580	18,157,682	138,646	47,185,908
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	11,977,387	-	-	11,977,387
Առևտրային պարտավորություններ	798,055	-	-	798,055
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,723,991	5,860,565	430	8,584,986
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	404	5,102	-	5,506
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,697,015	12,989,517	53,705	15,740,237
Այլ պարտավորություններ	85,194	-	-	85,194
	18,282,046	18,855,184	54,135	37,191,365
	10,607,534	(697,502)	84,511	9,994,543
Զուտ դիրք 2011 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին	2,115,044	903,562	68,736	3,087,342
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	20,856,335	13,471,208	102,058	34,429,601
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	11,704,594	14,151,498	66,305	25,922,397
Զուտ դիրք 2010 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,151,741	(680,290)	35,753	8,507,204
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2010 թ. դեկտեմբերի 31-ին	1,818,438	549,281	482,021	2,849,740

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները

վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

33.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 8%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 12%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 13-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.	Սուդիտ չարված	
	2011, %	2010, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	32.45	44.78
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	425.99	487.79

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 32-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	2011					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	8,935,118	1,051,733	171,078	2,703,336	143,303	13,004,568
Առևտրային պարտավորություններ	798,225	-	-	-	-	798,225
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,997,096	1,660,179	2,374,547	1,904,868	35,968	8,972,658
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,702,362	771,726	2,585,564	12,955,438	-	19,015,090
Այլ պարտավորություններ	-	85,324	-	-	-	85,324
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	15,432,801	3,568,962	5,131,189	17,563,642	179,271	41,875,865
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	2,107,146	199,807	634,568	-	-	2,941,521
Արտահոսք	2,096,684	201,427	638,607	-	-	2,936,718
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	1,840,601	377,873	391,726	477,142	-	3,087,342

Հազար ՀՀ դրամ	2010					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	1,271,305	2,019,662	156,441	2,869,529	209,743	6,526,680
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,712,427	1,848,053	1,695,576	731,522	-	7,987,578
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,706,017	447,603	2,976,149	6,823,161	-	12,952,930
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	7,689,749	4,315,318	4,828,166	10,424,212	209,743	27,467,188
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	3,160,825	-	-	-	-	3,160,825
Արտահոսք	3,160,613	-	-	-	-	3,160,613
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	1,438,492	583,930	93,224	734,094	-	2,849,740

33.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

34 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով 1988թ. Բանկային Վերահսկողություն Բազեյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր

գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է երկրորդային կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2011 և 2010թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական կապիտալը, ռիսկով կշռված ակտիվները և կապիտալի համարժեքության դրույքաչափի հաշվարկը՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Չազար 33 դրամ	Աուդիտ չարված	
	2011	2010
Հիմնական կապիտալ	10,050,735	8,877,620
Երկրորդային կապիտալ	884,205	927,525
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	10,934,940	9,805,145
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	45,848,440	28,162,237
Կապիտալի համարժեքության դրույքաչափ	23.85%	34.81%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

2009թ. հունվարի 1-ից ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

Grant Thornton

An instinct for growth™

www.grantthornton.am